

proto zubní lékař použití jen k takové činnosti, kterou nelze označiti za »lékařský výkon«; nemohou proto konati práce, jimiž zejména jest zasahováno do funkční činnosti orgánů živého lidského těla a jimiž jest porušována stavba jeho součástí (extrakce zubů a kořenů, jejich obrušování, čištění zubních kanálků, spojené s odstraňováním (porušením) nervů a cév, vrtání zubů a výplň jejich dutin a pod.).

Soud odvolací řeší dále nesprávně otázku, zda obviněný provozoval léčení po živnostensku. V zásadě jest vytknouti, že provozování lékařství po živnostensku předpokládá, by provozování poskytovalo pachateli aspoň částečný zdroj příjmů, jichž by používal buď k rozmnožení svého majetku nebo jmění jiné osoby, nebo k výživě vlastní nebo jiné určité osoby, při čemž není zapotřebí, by tento zdroj příjmů byl pravidelným a stálým (srov. rozh. nejv. soudu čís. 1777 Sb. n. s.). To, že obžalovaný jako pomocná síla zubního lékaře za pevný plat konal, třebaže pod lékařským dozorem, úkony zubního lékařství a techniky, které podle zákonných předpisů nebyl oprávněn vykonávati, není překážkou, by jeho činnost neměla znak provozování lékařství »po živnostensku«. Povoláním obžalovaného bylo právě ono pomocnictví a za ně pobíral měsíčně 800 Kč. Z celého výsledku řízení jest zřejmo, že ta činnost obžalovaného, která byla předmětem trestního řízení, náležela k podstatě smluvního poměru mezi obžalovaným a lékařem Dr. J-em. Obžalovaný sám zodpovídal se tím, že podle jeho názoru by ho Dr. J. ani nezaměstnával, kdyby odepřel konati takové operativní zákroky, pro něž se zodpovídal. Třebaže tudíž nebylo obžalovanému placeno zvláště za jednotlivé lékařské výkony, byla peněžitá odměna za ně pojata již do jeho celkového měsíčního platu; ten nedosáhl by té výše, kdyby obžalovaný nekonal řečené lékařské výkony, po případě by obžalovaný vůbec ztratil tento určitý pramen své výživy. Měla takto činnost, která byla předmětem trestního řízení, znak opětovného lékařského výkonu za úplatu; odměna pak, kterou obžalovaný dostával, třebaže ve formě stálého platu i za jiné, snad dovolené zubotechnické výkony, tvořila pramen jeho výživy. Činnost jeho vykazovala tudíž veškeré náležitosti, které podle stálé judikatury zrušovacího soudu vyznačují živnostenské provozování neoprávněného léčení. Odvolací soud, přehlížeje tyto podstatné znaky skutku, porušil tudíž svým citovaným výrokem zákon, pokud jde o otázku, je-li skutek obžalovanému za vinu kladený a soudem též zjištěný přestupkem podle § 343 tr. zák. (srov. rozh. býv. víd. nejv. soudu úř. sb. č. 4005). Bylo proto k návrhu generální prokuratury podle §§ 33, 292 a 479 tr. ř. uznati právem, jak se stalo.

Čís. 4188.

Byla-li jádrem útoků článku povšechná výtku, že se správa (pivovaru) vede nepořádně a nedbale, any jednotlivé ve článku uvedené skutečnosti sloužily zřejmě jen jako doklady pro správnost oné povšechné výtky, a byly-li ony útoky označeny všeobecně za neomalené a lživé, aniž bylo vysloveno, ve kterých určitých směrech jsou takovými, nejde

v tomto projevu o vinění ve smyslu § 488 tr. zák., nýbrž ve smyslu § 491 tr. zák.

Podle druhého odstavce § 491 tr. zák. není tu třeba, by byl proveden důkaz pravdy o neomalenosti a lživosti každého jednotlivého útoku, nýbrž stačí, prokázáno-li, že jsou ony útoky v podstatě takové povahy.

Otázku, zda se důkaz pravdy podařil, nelze tu posuzovati podle číselného poměru dokázaných (nedokázaných) skutečností, ve článku tvrzených, nýbrž jest přihlížeti k výsledkům průvodního řízení jako k celku, uvážiti opodstatněnost a závažnost zjištěných okolností a zkoumati, zda neospravedlňují aspoň subjektivně povšechnou výtku článku, že se správa (pivovaru) jako celek vede nepořádně a nedbale.

(Rozh. ze dne 2. června 1931, Zm I 262/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromé obžalobkyně do rozsudku krajského soudu v Písku ze dne 18. ledna 1930, jímž bylo dvanáct obžalovaných podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěno z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle § 491 tr. zák. a § 1 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 Sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu první stolice, by o ní znovu jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti, dovolávající se číselně důvodů zmatečnosti čís. 3, 4, 5, 9 a) a 10 § 281 tr. ř., nelze s hlediska důvodů čís. 9 a) tohoto § upříti oprávnění. Pokud ovšem uplatňuje, že důkaz pravdy měl býti prováděn podle 1. odst. § 490 tr. zák., nikoli podle 2. odstavce § 491 tr. zák., poněvadž prý stěžovatelka byla obžalovanými křivě viněna z neomalenosti a ze lži, tedy z určitého nepočetného a nemravného činu (§ 488 tr. zák.), nikoli z opovržlivých vlastností bez uvádění určitých skutečností (§ 491 tr. zák.), nelze dáti stížnosti za pravdu, naopak jest souhlasiti s nalézacím soudem. Nalézací soud uvažuje správně, že v prohlášení obžalovaných jsou útoky stěžovatelčiny označeny zcela všeobecně za neomalené a lživé, a že není v něm vysloveno, ba ani napověděno, ve kterých určitých směrech jsou neomalenými a lživými. Podle přesvědčení nalézacího soudu nebylo účelem pozastaveného prohlášení, by o každém jednotlivém útoku neb o každém jednotlivém tvrzení, jak jsou vyličeny v »Zaslánu« stěžovatelčině, byla zvláště projevována výtka neomalenosti a lživosti, nýbrž byl jím zamýšlen a sledován jen ten účel, by byla s ohledem na celou povahu článku, třebaže se zřetelem na určité případy, vyslovena jen povšechná kritika a charakteristika jednání stěžovatelčina. Je-li tomu tak, nejde o skutkovou povahu § 488 tr. zák., o vinění z určitého nepočetného nebo nemravného činu, nýbrž o skutkovou podstatu podle § 491 tr. zák., o vinění z opovržlivých vlastností (jen tyto přicházejí v úvahu) bez uvádění určitých skutečností. Za tohoto stavu věci nebylo podle 2. odstavce § 491 tr. zák. zapotřebí, by byl proveden důkaz

pravdy o neomalenosti a lživosti každého jednotlivého útoku stěžovatelčina, ano se v prohlášení netvrdilo, že každý jednotlivý útok je neomalený a lživý, nýbrž se zřetelem na to, že obžalovanými byla jen ve zcela všeobecné formě vytýkána a zdůrazňována neomalenost a lživost útoků stěžovatelčiných, stačilo, když prokázána byla v podstatě tato vlastnost útoků stěžovatelčiných. S tohoto právního stanoviska nesejde ovšem na tom, že důkaz pravdy obžalovanými nabízený v některých z patnácti bodů, na které nalézací soud rozložil obsah »Zaslána« stěžovatelčina, selhal, nerozhoduje však o sobě ani to, že obžalovaní o většině těchto bodů dokázali, že stěžovatelka napsala vědomě nepravdu. Bylo již naznačeno, že tu jde jen o povšechnou kritiku jednání stěžovatelčina, vytýkající soukromé obžalobkyni lživost a neomalenost pro obsah článku v jeho celistvosti, nikoli pro jednotlivé určité skutečnosti v něm uvedené. Jádrem celého článku byla však povšechná výtku, že se správa pivovaru vede celkem způsobem aspoň nepořádným a nedbalým, any jednotlivé skutečnosti v »Zaslánu« uvedené sloužily zřejmě jen jako doklady pro správnost tohoto tvrzení. Podle toho bylo by lze přiznati obžalovaným beztrestnost podle druhého odstavce § 491 tr. zák. jen, kdyby dokázali, že právě toto tvrzení, v němž vrcholí celý článek, bylo stěžovatelkou proneseno vědomě nepravdivě. K tomuto důkazu však nestačí o sobě, že obžalovaní ve většině jednotlivých případů, v »Zaslánu« uvedených, dokázali jejich subjektivní a objektivní nepravdivost, neboť okolnost, že se správa pivovaru v těchto případech nedopustila nepořádností jí vytýkaných, nevylučuje ještě (nejmň, jde-li o skutečnosti rázu méně závažného) možnost, že se jinak správa pivovaru jako celek vede nepořádně a nedbale. Otázku, zda se obžalovaným podařil nabízený důkaz pravdy, nelze tedy posuzovati jen podle počtového poměru dokázaných a nedokázaných skutečností, v »Zaslánu« uvedených, nýbrž jest přihlížeti k výsledkům průvodního řízení jako k celku, uvážiti opodstatněnost a závažnost zjištěných okolností a zkoumati, zda ospravedlňují aspoň subjektivně povšechnou výtku stěžovatelčinu, že se správa pivovaru jako celek vede nepořádně a nedbale čili nic. S tohoto správného právního hlediska však nalézací soud věc neposoudil, maje mylně za to, že rozhoduje již počtový poměr mezi dokázanými a nedokázanými skutečnostmi v »Zaslánu« uvedenými. Ježto důsledkem toho soud nezjistil skutečnosti, jež při správném použití zákona měly by býti základem nálezu, nezbylo než vyhověti zmateční stížnosti a uznati dále, jak se stalo, aniž bylo zapotřebí, obíratí se i ostatními vývody zmateční stížnosti.

Čís. 4189.

Není závadou, že ve výroku rozsudku není slovně uveden celý výrok, v němž soud spatřuje skutkovou podstatu trestného činu.

Důvody jsou integrující součástí rozsudku.

Činnost v národních obranných spolcích nevylučuje, by dotyčná osoba, podnícena nějakou pohnutkou, byť i soudem nezjištěnou, nenahobila surově vlastní národ a stát, najmň, je-li její soudnost do té míry